

מסורת הש"ס

(א) [מוספתא פ"ג ה"א], (ב) [נ"י ערוך ערך אפי א'] אפי' קלת בטוחא אחרת ופירוש יפה]; (א) [סנהדרין מ. ע"ש לעיל יג: מוספתא ד"מ ספ"ג]; (ד) [והוה התחלת הדיבור ושייך לעיל כה: פגעו בהן לסטין]; (ה) ליחא כס"א,

גליון הש"ס

גמרא העובדי כוכבים והרועים. עיין לעיל דף ד ע"צ מוספות ד"ה ש"מ ודף י ע"צ מוספות ד"ה מד:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' מצעו דלישרור שמטייהו: (ב) רש"י ד"ה ורבנן דקסברי: (א) הוב' ד"ר גירסא ובי' דלג"א כלומר כג"ל ומכאן קללה נמחק: (ד) ד"ה והרועים גמ' ובי' דליתרבי ביה השגת גמ' (ה) ד"ה לא ובי' כפ"ק. י"ב דף כ ופיין במ"ש המוספות לשם גד"ה ר' יהודה:

לעזי רש"י

אי שקומ"א. דקף.

מוסף רש"י

ורועי בהמה דקה. ישראל שקמתן גולנים שמעביס בהמתן בשדות אחרים (סנהדרין זג) וכן גולנים הרי ין כעובדי כוכבים (עו"ל יג:). לא מעלין. אחס מן הצור להל"ס מן המיתה (סנהדרין זג) אם נפלו למתא, אלף יעמס וימותו (עו"ל יג:).

רבינו חננאל

לבי תורתא פגעו ביה גבוי אמרו ליה להובי קא אולת הרוחב יתן את הדרך ואמר להן לפומבדיתא אמרו הם בדעתם במקום פלוגי נקח מה שעמו כי מטא לבי תורתא פריש ועאל למדינתא אמרו ליה תלמידי יהודאא רמאה אנת אמר להו ידעיתו ליה ורמאה קריתו ליה ליהור הנן אינשי בשמתיה עבדו גנובתא ולא אצלחו אתו כולוהו תבעו ושרא להו חד מיניהו לא אתא אכליה אריא: אמר רב פפא חיינו דאמרי אינשי גירנא דלייט מוליה שחא בצריא ליה מן שניה: תא חזי לסטייא דאי' אמרו לתלמידי ר' עקיבא אשרי ר' עקיבא ותלמידיו ולסטייא דבבל אמרו תלמידי יהודאא רמאה אנת: פ"ס' בת ישראל לא תיילד את העובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תיילד בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבדות כוכבים עובדת כוכבים מיילדת בת ישראל בזמן

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

לצי סורסא. מקום: **סלמדיא דיהודה רמאא** **אס**. תלמידו של רב

יהודה הוה וקרו ליה רמאא כלומר ממנו למדע לרמותינו. (ז) ליסטיין

ישראל היו: ידעישו ליה. שהוּא רמאי: **בשמסיה**. לפי שהיה אדם גדול ושמתיה חיילא לייטיניהו בשמתיה: [גירנא. אורג]: גרדן דלא

עייון. עניו. סתם גרדן אין לו נושא

פנים: גנבי דבגל. שפגעו ברב מנשי

נתפקדו לחרף אדם גדול: ולסטיין

דארץ ישראל. שפגעו בתלמידי ר"ע

ספרו בשבחו. ואע"פ שקמס לסטיין

פרוץין מגננים להודיעך שצחה של

א"י: ברתנ' מניקה בנה של ישראל

בשופס. דישראלית אצל לא תמסרנו

להוליכו צניחה שלא תהרגנו:

גב' עוצדס כוכבים לא סיילד אס

בס ישראל ואפילו אחרות ישראליות

עומדות על גבה: אפוסא. על מלכו

של תינוק מקום שמוחו של תינוק

רופס: ולא מתחו' לא מינכרל

שהרגמו: נפישן צישאף דההיא

איסאא. כך וכך רעות יצואו עליך

כמנין שהשפלתי מהן והרגתי בהן:

כי אופיא דנהרא. אשקומ"א: ורבנן.

(ט) קסברי בזמן שאחרות עומדות על

גבה שרי אמרי לך במילתא בעלמא הוּא

דאוקימתה: דשייפא סמא. סס המות

שפה גדדיה: ולא מיסחוי מאצראי

לא גרס הכא עד לקמיה: ואחרום

רואוס. דאי מנחא ידא אפותא חזי

ליה דלגב דחשדי יהצי ישראליות

עינייהו עלה ומירתמא אצל מניקה

דאפשר דשייפא סמא לדד מאצראי

קודס שתכנס לבית ישראל אימא

מודו ליה לר"מ: בשכר שרי משוס

איצה. ומתני' צחנס קמיירי דמנ'י

לאשתמוטי ולמימר צריכה אני לשכר

מוזונותי: אולודי עוצדס כוכבים

בשצאא שרי בשכר. כבחול משוס

איצה דהא אינהו חזו דמיילדין לנשי

דין בשבת כבחול: אסוקי בשכר שרי

כו': קאי צרי אחיגרא. ואס לא

אורינדו ימות וגו' לי להפסיד שכרי

ולהלילו: נקיטא לי זימנא לצי דואר.

השלטון קבע לי זמן ליום וועד

ואס לא אלך ינא שכרי בהפסדי:

מייזין

את בנה של בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינו לבניה

ורבי מאיר אומר אפילו אחרות עומדות על גבה נמי לא דוימנן דשייפא

ליה סמא לדד מאבראי וקטלא ליה וצריכא דאי אשמעינן מילדת בההיא

קאמרי רבנן דשרי דלא אפשר משום דאחרות רואות אותה אבל מניקה

דאפשר דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אימא מודי ליה לרבי

מאיר ואי אשמעינן מניקה בההיא קאמר רבי מאיר דאסור משום

דשייפא ליה סם לדד מאבראי וקטלא ליה אבל מילדת דלא אפשר

היכא דאחרות עומדות על גבה אימא מודי להו לרבנן צריכא ורמיניהו

יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אמר רב יוסף יבשכר

שרי משום איבה סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבתא

בשכר שרי משום איבה א"ל אביי היכלה למימר לה דידן דמינטרי שבתא

מחללינן עלייהו דידכו דלא מינטרי שבתא לא מחללינן סבר רב יוסף למימר

אנוקן בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי היכלה למימר אי פנויה היא

בעינא לאינוסובי אי אשת איש היא לא קא מזדהגנא באפי גברא סבר

רב יוסף למימר הא דתניא העובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא

מעלין ולא מורדין אסוקי בשכר שרי משום איבה אמר ליה אביי

יכול לומר לו קאי ברי אאיגרא אי נמי נקיטא לי זימנא לבי דואר

⁽¹⁾**תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן** ° **יהעובדי כוכבים ורועי בהמה דקה לא מעלין**

גירדנא דלא מייזין. פ"ה עניו כי סתם גירדן עו פנים הוא

וצערוך גרים גירדנא דלטייה (ז) קללה כלומר דלייט

מוליה שחא צנרא משניה כלומר צתר ענייא חול עניותא:

עובדת כוכבים מניקה בנה של ישראל בזמן שאחרות עומדות

על גבה אבל לא בינו לבניה. פירוש

ואפילו צרשות הישראלית דפלוגתא

דהנקה דומיא דמילדת ומילדת סתמא

צרשות ישראל היא ואפ"ה אינו שרי

אלא באחרות עומדות על גבה ומינהו

צישראל יולא ונכנס שרי דעומד על

גביו קרינא ציה כדמוכח פרק רבי

ישמעאל (לקמן דף סא). ואס כן לריך

ליזכר שלא להניח ישראלית ההולכת

חזן לעיר את בנה יחידי צבית צי

מינקת עוצדס כוכבים אס אין

ישראלית צעיר יוצאות ונכנסות תמיד

סס ואפ"ה מזמן שצריה ואילך אסור

להניחו יחיד ועל תינוק ומינוקת

שמהין צבית העוצד כוכבים יחידים

לרפאותן הורה ר"י דאסור מכמה

עניינים שהם חשודים על שפיכות

דמים ואפילו הם גדולים קלת ימישכו'

למינות ירושלמי עוצדס כוכבים מניקה

בנה של ישראל דכתבי (ישעיה מט)

והיו מלכים אומנין ושרותיהס

מניקותין תני יונק המינוק והולך מן

העוצדס כוכבים ומצהמה טמאה

ומציאין לו חלצ מ"מ ואין חוששין לא

משוס שקץ ולא משוס טומאה:

ורמיניהו יהודית מילדת עובדת

כוכבים ובי'. והמקשה לא עלה

צדעתו להעמיד המשנה צחנס משוס

דחלי טעמא מפני שמילדת בן לעצודת

כוכבים ורבי יוסף אסיק דאפילו הכי

בשכר שרי משוס איצה: סבר רב

יוסף למימר אולודי בשבת בשכר שרי.

תימה לרבי יוסף דס"ד דשרי ולאציי

נמי דמשני דליכא איצה משמע הא

איכא איצה שרי היכי שרינן משוס

איצה מילתא דלית ציה איסורא

דאורייתא דלמרינן בפרק שמונה

שראים (שגת דף קז): הושיט ידו למעי

צהמה ודלדל עוצר צצמעה חייב

משוס עוקר דצר מגידולו דהוא תולדה

דגזוז י"ל דהכא ציוצצת על המשצר

שכר נעקר לנאס אי"י כיון דכלו לו

חדשיו פסקו גידוליו:

והרועים בהמה דקה. פירוש

בשלהן דאי צשל אחרים

הא אמרינן בפ"ק דצ"מ (דף ה:): אין

אדם חוטא ולא לו וא"ת מאי האי

דאחמור רצנן צרועים שאינס פסולים

אלא מדרבנן וגם הם כשרים לעדות

אשה כדאיחא בספ"ק דר"ה (דף כג).

ואילו צגולנין שהס פסולין מן התורה

לכל עדות שצמורה לא אחמור כולי האי

וכן מומר אוכל נבילות למאכזן דלכ"ע

אמר'י הכא דליתרבי (י') צין השצת

גופו והשצת ממונו דחייב להעלות

ואסור להוריד ואורי' דהיא הנותנת

משוס דלא פסילי אלא דרבנן עשו

חכמים חיוק כדי שיתנו לב לשון וצ"ד

היו ס' מכין ועונשין שלא מה"ת:

לא מעלין. ואפי' לר"מ דאמר (י') בפ"ק

(דף כ.) לעוצד כוכבים צנתניה: **ולא**

כו.

י' א מיי' פ"ט מהלכות עובדת כוכבים הלכה טז סמג לאוין מה וסה טור יו"ע ע"י סימן קנד סעיף ז:

י'ח ב מיי' סס טוש"ע סס סעיף א':

י'ט ג מיי' סס טוש"ע סס סעיף ב':

כ ד ה ו מיי' סס טוש"ע סס סעיף א':

כא ז ח ט מיי' סס טוש"ע סס סעיף ב':

כב י ב מיי' פ"י מהל' עובדת כוכבים הל' א

ופ"ד מהלכות דולא הלכה יא סמג לאוין קנג טוש"ע

י"ד סימן קנת סעיף א' וטוש"ע ח"מ סימן סכה

סעיף ה:

שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבניה ואע"ג דאמרה ההיא חזיתא עובדת כוכבים נפישא בישתא דההיא איתתא דקא משפלנא מיניהו כי אופי בנהרא פי' כיון שגיננו אותה בחברותיה ואמרו לה מיילדת של יהודים הסיכה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מהן כמו חריות שעל הנזר כלומר איני מילדת אותם אלא מתכנתת לחורגן לא חיישין לה שלא אמרה אלו הדברים באמת אלא לדחות הגנות שגיננו אותה: בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבדות כוכבים ועובדת כוכבים מניקה בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה דכתביב והיו מלכים אומנין ושרותיהם מניקותין והא דתניא יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אוקמא רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים (בשבת) משום איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת [בשכר] וכן אנוקין בנה של עובדת כוכבים וכן הא

רבינו חננאל (המשך)

שאחרות עומדות על גבה אבל לא בינה לבניה ואע"ג דאמרה ההיא חזיתא עובדת כוכבים נפישא בישתא דההיא איתתא דקא משפלנא מיניהו כי אופי בנהרא פי' כיון שגיננו אותה בחברותיה ואמרו לה מיילדת של יהודים הסיכה להם המילדת יבואו עליה רעות רבות אם אינה הורגת מהן כמו חריות שעל הנזר כלומר איני מילדת אותם אלא מתכנתת לחורגן לא חיישין לה שלא אמרה אלו הדברים באמת אלא לדחות הגנות שגיננו אותה: בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים. אסיקנא בת ישראל לא תניק בנה של עובדת כוכבים מפני שמגדלת בן לעבדות כוכבים ועובדת כוכבים מניקה בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גבה דכתביב והיו מלכים אומנין ושרותיהם מניקותין והא דתניא יהודית מילדת עובדת כוכבים בשכר אבל לא בחנם אוקמא רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים (בשבת) משום איבה התירו לה בשכר: סבר רב יוסף למימר אולודי עובדת כוכבים בשבת [בשכר] וכן אנוקין בנה של עובדת כוכבים וכן הא